

Nr 2/2014

**Protokoll fört vid sammanträde med styrelsen för
Stockholms Stadshus AB måndagen den 5 maj 2014**

Justerat 2014-05-07

Sten Nordin

Karin Wanngård

Närvarande:

Ordföranden

Sten Nordin (M)

Vice ordförande

Karin Wanngård (S)

Övriga ledamöter
eller som ledamot
tjänstgörande
suppleant

Tord Bergstedt (M)
Anders Hellström (M)
Sussi Kwart (FP) *för Lotta Edholm (FP)*
Joakim Larsson (M) *för Per Ankersjö (C)*
Emilia Bjuggren (S)
Daniel Helldén (MP)
Ann Mari Engel (V)

Suppleanter

Lotta Juul Martin-Löf (M)
Elias Granqvist (M)
Sören Häggroth (S)
Maria Östberg Svanelind (S)

Arbetsstagarrepr.

Staffan Holmborn (Vision)
Kristin Selander (Vision suppleant)
Mats Lagerman (LO)
Curt Öhrström (LO suppleant)

Övriga: Per Blomstrand, Sara Feinberg, Susanna Höglund, Andreas Jaeger, Inger Kjaerboe, Jennie Landegren, Christian Nyström Schraml, Fredrik Sundqvist, Irene Svenonius.

§ 1. Utseende av protokolljusterare

Att jämte ordföranden Sten Nordin (M) justera dagens protokoll utsågs vice ordförande Karin Wanngård (S).

§ 2. Anmälan av kommunfullmäktiges fyllnadsval

Antecknades att kommunfullmäktige valt Emilia Bjuggren (S) till ledamot respektive Maria Östberg Svanelind (S) till suppleant för tiden t.o.m. årsstämman 2015.

§ 3. Anmälan av arbetstagarrepresentant

Anmälades att Vision utsett Kristin Selander till arbetstagarrepresentant.

§ 4. Anmälan av protokoll

Anmälades att protokoll från koncernstyrelsens sammanträde 2014-03-17 (Nr 1/2014) samt årsstämman 2014-04-03 är justerade och utsända.

§ 5. Utseende av styrelsens sekreterare

Förelåg verkställande direktörens tjänsteutlåtande.

Koncernstyrelsen beslöt

att Sara Feinberg utses till styrelsens sekreterare.

§ 6. Förslag till budget för 2015 och inriktning för 2016-2017 avseende koncernen Stockholms Stadshus AB

Förelåg koncernledningens tjänsteutlåtande.

Koncernstyrelsen beslöt att

1. Redovisade förslag till mål och uppgifter, resultat- och avkastningskrav för den samlade koncernen, samt för moderbolaget och dess dotterbolag godkänns.
2. Dotterbolagens styrelser får i uppdrag att anpassa sin verksamhet efter de resultat, avkastnings- och verksamhetsmål som kommunfullmäktige kommer att besluta om.
3. Dotterbolagens styrelser får i uppdrag att i respektive budget för 2015 redovisa åtaganden som svarar mot stadens övergripande inriktningsmål och prioriterade inriktningar samt mot vision 2030.
4. Reviderad budget i enlighet med K3-principerna godkänns.
5. Beslutet i ärendet justeras omedelbart.

Reservation avgavs av Karin Wanngård (S) enligt följande:

”Koncernstyrelsen föreslås besluta att

1. Delvis godkänna budget för 2015 och inriktning för 2016-17 för koncernen.
2. Att uppdra åt bostadsbolagen att öka produktionstakten i enlighet med nedanstående.

3. Därutöver anför

I Socialdemokraternas Stockholm spelar Stadshus AB en central roll för stadens utveckling. Bolagen investerar årligen miljardbelopp i bland annat Stockholms bostadsmarknad, infrastruktur, kultur och evenemang. Bolagen skapar genom sin verksamhet och investeringar tusentals arbetstillfällen varje år, direkt eller indirekt. Dessa arbeten måste ske med schyssta villkor och därför ska koncernen arbeta enligt Vita jobb-modellen i bolagen.

Koncernen ska också aktivt bidra till att unga och långtidsarbetslösa ges möjlighet på arbetsmarknaden genom bland annat att erbjuda praktikplatser, lärlingsplatser eller ungdomsanställningar. Koncernen ska också utveckla en modell för hur entreprenörer kan bidra till att ge unga en chans på arbetsmarknaden. Krav på detta ska ställa i alla större upphandlingar.

Koncernen ska bidra till innovationsmålet för staden. Motsvarande en procent av all upphandlad verksamhet ska bidra till lösningar på framtidens utmaningar. Fokus för bolagen ska vara att bidra till miljöteknikutveckling.

Bostadsbristen i Stockholm är mycket omfattande. Stadens bostadsbolag bör därför ges i uppdrag att öka sin målsättning för nyproduktionen av hyresrätter.

Bostadsbolagen bör få i uppdrag att succesivt öka sin nyproduktion av hyresbostäder för att på några års sikt nå upp till 2 500 bostäder per år. Stadens bostadsbolag bör också få i uppdrag att öka produktionen av bostäder för unga och studenter. Vi avstyrker förslaget i budgeten för Stockholms Stadshus AB att stadens bostadsbolag ska bygga bostadsrätter och ägarlägenheter.

Med de förslag som socialdemokraterna på riksplenet har lagt fram om att ställa 3 miljarder kronor till förfogande till SBAB för att stödja produktionen av hyresrätter skapas goda förutsättningar för att ge allmännyttan en ännu större roll i produktionen av hyresrätter till rimliga kostnader.

Stockholms stad bör också genom sina bostadsbolag öka samarbetet med andra allmännyttiga bolag i regionen exempelvis genom samordnade upphandlingar vilka kan leda till sänkta byggkostnader. Även andra former för samverkan mellan de allmännyttiga bostadsbolagen i Stockholmsregionen bör undersökas.”

Reservation avgavs av Daniel Helldén (MP) enligt följande:

”Koncernstyrelsen föreslås besluta att

1. Delvis bifalla förslag till beslut.
2. Därutöver anför

Stockholms Stadshus AB har en sammanhållande funktion för merparten av Stockholms stads aktiebolag. Bolaget är moderbolag i en koncern som består av 16 aktiva dotterbolag eller underkoncerner. Bolaget ansvarar för styrning och uppföljning av dotterbolagens verksamhet utifrån kommunfullmäktiges inriktningsmål och direktiv. Bland kommunfullmäktiges direktiv ingår att svara för övergripande utveckling, strategisk planering, löpande översyn och omprövning, utöva ekonomisk kontroll och uppföljning samt utveckla styrformer och samspelet mellan ägare, koncernledning och dotterbolag.

Den strategiska inriktningen och de operativa besluten ska ha sin utgångspunkt i

stockholmarnas långsiktiga intressen. Förvaltningen av tillgångarna inom bolagssektorn ska ske på ett ansvarsfullt och effektivt sätt. Stockholmarnas kapital ska inte utsättas för några spekulativa affärsrisker.

Koncernstyrelsen ska fatta de principiella beslut som krävs för att kommunfullmäktiges mål ska nås. Dotterbolagens styrelser och verkställande ledningar har det operativa ansvaret för att kommunfullmäktiges beslut verkställs. Stora avgörande beslut ska prövas i koncernstyrelsen innan de genomförs i dotterbolagen.

I kraft av sin storlek och som Sveriges huvudstad spelar Stockholm en ledande roll i det svenska klimatarbetet. Stockholms Stadshus AB ska ta ansvar för att bolaget och dess dotterbolag bidrar till att Stockholms ekologiska fotavtryck minskar. Bolaget ska också arbeta strategiskt med antidiskrimineringsarbete. Allmännyttans bostadsbolag ska under 2014 planera för matavfallsinsamling för biogasproduktion tillsammans med privata fastighetsägare med start i ytterstadsområdena senast 2015. För att staden ska kunna ta sitt ansvar för bostadsförsörjningen är det avgörande att allmännyttans andel av Stockholms totala bostadsmarknad inte minskar.

Försäljningar av fastigheter måste föregås av en analys över hur det påverkar bostadsbeståndet, och hur det påverkar Stockholms invånares möjlighet att hitta en bostad. Tills dess att staden har en övergripande strategi för de allmännyttiga bostadsbolagen och en plan för att möta sitt bostadsförsörjningsansvar ska inga ombildningar till bostadsrätter ske i allmännyttan och allt arbete för att stimulera ombildningar ska avbrytas. Stadshus AB ska delta aktivt i arbetet med att bygga bostäder för unga och studenter genom sina bostadsbolag.

Ägardirektiv för 2014-2016

- De övergripande ägardirektiven ska implementeras i dotterbolagen
- Vision 2030 om det moderna, mänskliga och miljövänliga Stockholm ska uppfyllas enligt Miljöpartiets budget
- Koncernen och dotterbolagen ska aktivt delta i arbetet med att ställa om Stockholm till en miljövänlig och klimatsmart stad
- Koncernen ska ansvara för att miljöskadade områden återställs
- En miljard ska användas från det fria egna kapitalet för investeringar i klimat- och miljöeffektiva åtgärder, så som bland annat förnybar energi och energieffektiviseringar och för att återställa miljöskadade områden
- Stadshus AB ska verka aktivt för att skapa förutsättningar för ett ökat företagande i Stockholm, med särskilt fokus på småföretagare och företag inom klimat-, miljö- och energiområdet.
- Stockholmarnas insyn i och möjlighet att delta i de politiska beslutsprocesserna i samtliga bolag ska öka
- Bolagen ska föra ett aktivt och långsiktigt arbete inom den ordinarie verksamheten för att motverka maktstrukturer som upprätthåller normer kring kön, etnicitet, ålder, funktionalitet, könsidentitet, könsuttryck eller sexuell läggning.
- Arbeta för en stor mångfald, på alla nivåer, bland samtliga bolags anställda med avseende på kön, etnicitet, ålder, funktionalitet, könsidentitet, könsuttryck och sexualitet
- Verka för att avskaffa osakliga löneskillnader (beroende på kön, etnicitet, ålder, funktionalitet, könsidentitet, könsuttryck och sexualitet)
- Arbeta för att staden kan ta sitt bostadsförsörjningsansvar för alla dess invånare och även dess studenter

- Ta fram en strategi för hur lokal arbetskraft kan användas vid nyproduktion och upprustning
- Ta fram en plan för hur stadens tak och övrig bebyggd mark, såsom ytorna på Stockholm Vattens anläggningar, kan utnyttjas för solenergi med mål för kommunala fastigheter
- Stadshus AB och dess dotterbolag ska skapa förutsättningar för att stockholmarna ska kunna delta aktivt i de politiska beslutsprocesserna
- Alla bolag ska inventera och successivt ta bort parkeringsplatser vid respektive bolags arbetsplatser samt aktivt arbeta för att personalens arbetsresor görs med kollektiva färdmedel, cykel eller till fots.
- Alla bolag ska successivt gå över till att bli medlemmar i och utnyttja bilpooler för personalens arbetsresor.
- Bolagsstämman för Stockholm Stadshus AB ska hållas i Kommunfullmäktige.”

Reservation avgavs av Ann Mari Engel (V) enligt följande:

”Koncernstyrelsen föreslås besluta att

1. Delvis godkänna förslag till budget för 2015 och inriktning för 2016-2017 för koncernen.
2. Inte godkänna de höjda avkastningskraven för bostadsbolagen
3. Inte godkänna uppdraget till de kommunala bostadsbolagen att producera bostadsrätter
4. Inte godkänna direktiven angående Kuturhuset/Stadsteatern angående internationell scen i Gasklocka.
4. Hänvisa till Vänsterpartiets förslag till budget och ägardirektiv för Stockholms Stadshus AB.
5. Därutöver anföra:

Förslaget till budget och direktiv för stadens bolag präglas av den borgerliga majoritetens ideologiskt drivna vinstkrav och privatiseringsiver. Därmed riskerar man att det blir stora försämringar för stockholmarna i fundamentala verksamheter för staden som bostäder och teknisk service. Beträffande bostadsbolagen anser vi inte att de ska arbeta med att avyttra lägenheterna utan i stället bygga fler nya hyresrätter, utveckla allmännyttan, decentralisera bolagen och hitta former för hyresgästernas aktiva inflytande. Vi anser inte att den nya lagen om allmännyttan måste tolkas så att avkastningskraven och hyrorna måste öka. Vi konstaterar att man inte kunnat lyckas hålla ens de blygsamt uppsatta målen för nyproduktion av hyresrätter utan i stället lanserar alltför allt mer orealistiska siffror om vad som ska byggas i framtiden. Ett exempel är det fartyg för studentbostäder som beslutades för över 5 år sedan men fortfarande inte ens är påbörjat. Bostadsförmedlingens kö är numera i ”världsklass”. De kommunala bolagen måste under kommande år öka byggnadstakten betydligt och staden måste ta sitt ansvar för att leverera markanvisningar och på alla sätt underlätta för mer nyproduktion och även se till att hyresnivåerna blir rimliga. Vi anser att de kommunala bostadsbolagen inte ska ansvara för produktion av bostadsrätter utan i stället fullgöra sitt uppdrag att producera flera hyresrätter till överkomligt pris. Med hänvisning till lagen om allmännyttan från 2011 och dess krav på affärsmässighet föreslås att avkastningskraven på bostadsbolagen ska öka. Vi avvisar detta förslag och menar att detta kommer att ytterligare drabba hyresgästerna i form av ökade hyror och försämringar i takten på renoveringar. I budgetförslaget påstås att behovet av Servicehus samt vård – och omsorgboende kommer att minska de kommande åren och att platser behöver avvecklas. Samtidigt vet vi att många ansökningar om sådant

boende avslås i stadsdelarna av ekonomiska skäl. Vi anser därför att Micasa inte åläggas att omvandla fler servicehus till trygghetsboenden innan man har gjort en grundlig utvärdering av de hittills gjorda omvandlingarna.

För Kulturhuset/Stockholms Stadsteater innehåller Vänsterpartiets budget andra ägardirektiv som innebär att staden inte ställer krav på ytterligare besparingar utan att teaterns arbete ska präglas av långsiktighet och stabilitet. Resultatnivån måste därför höjas och ägardirektiven ska inte innehålla krav på minskade kostnader och sponsring eller att på sikt minska behovet av koncernbidrag. Vi konstaterar med stor förvåning att koncernledningen förutsätter att "samgåendet Kulturhuset/ Stadsteatern ger möjlighet att innefatta eventuell utökning av verksamheten, som en ny teaterscen i Gasklockan, inom nuvarande koncernbidragsnivå" Detta strider helt mot kalkylerna i ärende 9 som förutsätter ett utökat koncernbidrag på 75 milj kr per år under de första 7 åren.

Vi hänvisar i övrigt till Vänsterpartiets förslag till ägardirektiv och budget för koncernen AB Stockholms Stadshus."

§ 7. Finansiell månadsrapport per 2014-03-31

Förelåg koncernledningens tjänsteutlåtande.

Koncernstyrelsen beslöt

att stadsledningskontoret, finansavdelningens förelagda rapporter läggs till handlingarna.

§ 8. Översyn av arbetsordning för koncernstyrelsen och instruktion för verksamheten vid Stockholms Stadshus AB

Förelåg koncernledningens tjänsteutlåtande.

Koncernstyrelsen beslöt

att arbetsordning och instruktion för verksamheten vid Stockholms Stadshus AB fastställs för innevarande verksamhetsår.

§ 9. Överföring av dagvattenanläggningar och va-huvudmannaskap till Stockholm Vatten AB

Förelåg koncernledningens och stadsledningskontorets gemensamma tjänsteutlåtande.

Koncernstyrelsen beslöt att föreslå kommunfullmäktige besluta följande.

1. Överföringen av stadens dagvattenanläggningar och ledningar från trafik- och renhållningsnämnden och exploateringsnämnden till Stockholm Vatten VA AB, godkänns.
2. Stockholm Vatten VA AB godkänns som ensam verksamhetsutövare för stadens dagvatten och VA-anläggningar, VA-huvudman.
3. Trafik- och renhållningsnämnden och exploateringsnämnden får i uppdrag att avyttra anläggningarna till ett marknadsvärde om 32,1 mnkr till Stockholm Vatten VA AB.

4. Uppdra åt exploateringsnämnden, trafik- och renhållningsnämnden och Stockholm Vatten VA AB att i samband med tertialrapport 2 återrapportera ändringar i avtal och rutiner som följer av beslutet om att föra över anläggningarna.

Koncernstyrelsen beslöt för egen del att

1. Punkterna 1 – 4, enligt ovan, godkänns.
2. Beslutet i ärendet justeras omedelbart.

Särskilt uttalande avgavs av Ann Marie Engel (V) enligt följande:

”Vi hänvisar till vårt uttalande i Stockholms Vattens styrelse.”

§ 10. Alternativ lokalisering för oljeverksamheten vid Loudden

Förelåg koncernledningens och stadsledningskontorets gemensamma tjänsteutlåtande.

Koncernstyrelsen beslöt att föreslå kommunfullmäktige besluta följande.

1. Lämnad redogörelse för arbetet med att söka möjlig alternativ lokalisering för oljeverksamheten vid Loudden godkänns.
2. Stockholms Stadshus AB uppmanas att ge Stockholms Hamn AB i uppdrag att, i samråd med Stockholms Stadshus AB och kommunstyrelsen, medverka i omvandlingen av Loudden som en del i utvecklingen av Norra Djurgårdsstaden.
3. Stockholms Stadshus AB uppmanas att ge Stockholms Hamn AB i uppdrag att, i samråd med Stockholms Stadshus AB och kommunstyrelsen, påbörja arbetet med att genomföra avveckling av oljeverksamheten vid Loudden.
4. Stockholms Stadshus AB uppmanas att ge Stockholms Hamn AB i uppdrag att, i samråd med Stockholms Stadshus AB och kommunstyrelsen, göra en framställan hos beslutande myndigheter om att häva den del av riksintresset i Stockholms hamn som omfattar Loudden.

Koncernstyrelsen beslöt för egen del att

1. Punkterna 1-4, enligt ovan, godkänns.
2. Under förutsättning av kommunfullmäktiges beslut ges Stockholms Hamn AB i uppdrag att i samråd med Stockholms Stadshus AB och kommunstyrelsen medverka i omvandlingen av Loudden som en del i utvecklingen av Norra Djurgårdsstaden, påbörja arbetet med att genomföra avveckling av oljeverksamheten vid Loudden, samt göra en framställan hos beslutande myndigheter om att häva den del av riksintresset i Stockholms hamn som omfattar Loudden.
3. Besluten i ärendet justeras omedelbart.

Särskilt uttalande avgavs av Karin Wanngård (S) enligt följande:

”Norra Djurgårdsstaden är ett av Stockholms viktigaste stadsutvecklingsområden. En gång i tiden var Loudden en lämplig plats för hantering av olja i Stockholm. Men staden har vuxit och utvecklingen av Norra Djurgårdsstaden innebär ett viktigt tillskott av bostäder i Stockholm. Socialdemokraterna anser att det är bra att försöka hitta en ny lokalisering för verksamheten i Loudden.

Många utredningar har genomförts genom åren där det bästa alternativet till Loudden tydligt visat att en ny landdepå med lokalisering till Norra Stockholms Län, med

försörjning med tåg via Gävle Hamn, vore den bästa lösningen med minst antal fordonsrörelser med tunga tankfordon. Det skulle hålla nere antalet tankbilstransporter, begränsa olycksrisken och undvika att mer transporter sker via Mälaren till oljeterminalen i Västerås. Den föreslagna lösningen med lokalisering av alla oljeprodukter från Loudden, knappt 400 000 ton, och alla oljeprodukter från Bergs oljehamn i Nacka, knappt 1 000 000 ton, till Södertälje är knappast idealisk, varken ur logistisk synpunkt eller ur ett säkerhetsperspektiv. Uppskattningsvis 70-80 000 tankbilar skall årligen istället åka den betydligt längre vägen från Södertälje för att försörja framför allt Stockholm och inte minst kommunerna norr om Stockholm. Även om riskpåverkan för boende inte särskilt kommer att påverkas negativt innebär självklart de ökade olycksriskerna ett allvarligt problem. Tankbilsolyckor på väg är särskilt svårt att hantera liksom saneringen efteråt, likaså kommer de ökade transportererna via Mälaren till Västerås, för att sedan transportera tillbaka olja till Stockholmsregionen, innebära ett reellt hot mot Mälaren som vattentäkt.

Även sårbarheten blir betydande då all oljeförsörjning till regionen skall ske via farleden till Södertälje, som till delar är både mer känslig och svårare att navigera i än Stockholms skärgård.

En annan viktig fråga som måste uppmärksammas är frågan om beredskapslagringen, detta inte minst ur perspektivet med oroligheterna i östra Europa. Omfattande beredskapslager finns idag på Loudden i flera stora bergsrum. Här måste lösningar finnas i regionen som också klarar lagring av olja i händelse av politisk oro och militära konflikter i vår närhet som negativt kan påverka försörjningen av oljeprodukter.

Att styra oljebolagen till att få dessa att enbart nyttja Södertäljeterminalen kommer inte, vilket också framgår av rapporten, låta sig göras enkelt. Konkurrenssituationen liksom andra logistiska frågor gör att oljebolagen kommer tvingas använda än mer avlägset lokaliserade oljeterminaler som Gävle, Norrköping och Västerås. I det perspektivet riskerar prognoserna som redovisas i ärendet inte bli helt realiserbara.

Mot denna bakgrund är det av stor vikt att Länsstyrelsen tar ett ansvar för hur lösningen för oljeförsörjningen skall se ut i framtiden. Länsstyrelsen har under många år haft möjlighet att ta detta ansvar men har i praktiken hållit en mycket låg profil och avstått från att agera med kraft. Även om både Stockholm och Nacka har varit tydliga med sina ambitioner med sina respektive oljeterminaler är frågan om oljeförsörjningen av regionen, logistikfrågor, olycksrisker, sårbarhet, mm, en fråga som Länsstyrelsen bör ta ett övergripande ansvar för. Vi beklagar att detta inte har skett och att till och med kommunfullmäktige i Stockholm måste sätta frågan på sin spets för att frågan skall prioriteras högre. Försörjningen av oljeprodukter till Stockholm måste bedömas ur ett regionalt perspektiv för att säkra försörjningen och minimera riskerna med transportererna.”

Särskilt uttalande avgavs av Daniel Helldén (MP) enligt följande:

”Vi hänvisar till vår ledamots yttrande i Stockholm hamnars styrelse.”

Särskilt uttalande avgavs av Ann Marie Engel (V) enligt följande:

”Vi hänvisar till vårt gemensamma uttalande i Stockholms Hamns AB:s styrelse.”

§ 11. Internationell gästspelsscen i Gasklocka 2 i miljöstadsdelen Norra Djurgårdsstaden. Inriktningsbeslut.

Förelåg koncernledningens och stadsledningskontorets gemensamma tjänsteutlåtande.

Koncernstyrelsen beslöt att föreslå kommunfullmäktige besluta följande.

1. Inriktningen för projektet Internationell gästspelsscen i Gasklocka 2 i miljöstadsdelen Norra Djurgårdsstaden, till en total investeringsutgift om ca 530 mnkr, godkänns.

Koncernstyrelsen beslöt för egen del att

1. Inriktningen för planering och etablering av en internationell gästspelsscen i av Gasklocka 2 i Norra Djurgårdsstaden godkänns.
2. Beslutet i ärendet justeras omedelbart.

Reservation samt separat *särskilt uttalande* avgavs av Karin Wanngård (S), se nedan. Ann Mari Engel (V) ansluter sig till förslaget om återremiss. Hon vill att det noteras i protokollet, i det fall koncernstyrelsen inte beslutar om att återremittera ärendet, att V lägger en egen *reservation*, och då inte ansluter sig till S *reservation*.

”Koncernstyrelsen föreslås besluta att

1. Återremittera förslaget och komplettera underlaget enligt nedanstående information
2. Därutöver anföra.

Norra Djurgårdsstaden är ett av Stockholms viktigaste stadsutvecklingsområden. För att skapa attraktiva och intressanta stadsmiljöer för framtiden är det viktigt att skapa förutsättningar för en mångfald av verksamheter i samband med att det byggs bostäder. I en levande stad skapas när bostäder blandas med kontor, service, restauranger och kultur. Detta är särskilt viktigt när staden planerar helt nya stadsdelar, så som Hammarby Sjöstad, Hornsberg och nu också Norra Djurgårdsstaden.

I Stockholms stad finns på flera håll byggnader eller miljöer som har ett stadsbyggnadshistoriskt värde. Industriområdena i Slakthusområdet och Gasklockorna i Hjorthagen är exempel på sådana miljöer med unika kvaliteter som kan vara viktiga att utveckla för att bevara för i framtiden.

Förslaget om att göra Gasklocka 2 till en internationell gästspelsscen är ett mycket intressant projekt och skulle kunna vara ett sätt att utveckla en viktig del av Stockholms historiska miljöer och samtidigt ge Norra Djurgårdsstaden och hela regionen en unik kulturscen. Kultur och arkitektur är viktiga för en stadens utveckling och attraktivitet och det är därför viktigt för kommunen att satsa på det. Däremot är det viktigt att kostnaderna för projektet är under kontroll och de ansvariga beslutsfattarna ges tillräckliga underlag för att kunna fatta väl avvägda beslut. Det underlag som styrelsen nu ska ta ställning till är otillräckligt avseende de ekonomiska kalkylerna, riskbedömning och det saknas resonemang om alternativa användningsområden.

Socialdemokraterna och Vänsterpartiet föreslår därför att ärendet återremitteras och att underlaget kompletteras med följande delar:

- En fördjupad ekonomisk analys av investeringskostnaderna för projektet. Enligt underlaget finns en stor osäkerhet i projektet. Kalkylen ska kompletteras med en analys av bästa och sämsta scenarier.
- En fördjupad ekonomisk analys av Stadsteaterns drift av verksamheten inklusive en marknadsanalys samt hur den påverkar stadens övriga kulturella verksamheter. Detta bör också kompletteras med en samhällsekonomisk analys om vad scenen får för effekter för bland annat besöksnäring.
- Alternativa användningsområden och med grundläggande kalkyler.

Separat särskilt uttalande: Eftersom Moderaterna, med stödpartier, avslag detta kommer vi Socialdemokrater i den fortsatta behandlingen kräva denna genomlysning och förutsätter att det blir en del av beslutsunderlaget i kommande hantering av detta ärende.”

Reservation avgavs av Ann Mari Engel (V) enligt följande:

”Koncernstyrelsen föreslås besluta att

1. Delvis bifalla förslaget
2. Därutöver anföra.

Vi är i grunden positiva till att Gasklocka 2 rustas upp och att det skapas förutsättningar för fler kulturverksamheter i staden. Många frågetecken kvarstår dock och i dagens läge är det för många osäkra faktorer som spelar in för att vi ska ta definitiv ställning till ett inriktningsbeslut som leder till ett genomförandebeslut

De initiala planerna kring ett kulturkluster i Norra Djurgårdsstaden har visat sig ha varit alltför optimistiska. Innan planerna blir definitiva måste det presenteras en tydlig kalkyl kring hur denna verksamhet avses gå runt ekonomiskt, om den inte avses bli helt kommersiell. Utredningskostnaderna har redan skjutit i höjden, vilket tydligt signalerar de tekniska risktaganden som projektet står inför.

Det är ytterst osäkert vilka de kommande hyresgästerna kommer att vara, och vilka möjligheter de har att bekosta driften. I föreliggande förslag ska Kulturhuset/Stadsteatern vara huvudman för verksamheten. I ärendet framhålls att driften kommer att kräva ett koncernbidrag till detta bolag på minst 75 milj kr per år med den osäkra förhoppningen att detta ska kunna sjunka till 25 milj år 7. I förslaget till budget däremot anges att denna kostnad ska täckas inom det nuvarande koncernbidraget. Detta måste uppenbarligen klargöras. Nyttan av projektet måste också mycket noggrant vägas mot kostnaderna och mot andra angelägna investeringar i stadens kulturliv.

Det vore ytterst olyckligt om staden nu satsar stort på att bygga ytterligare en stor arena som förutsätter stora kommersiella evenemang. Vi vill inte se ytterligare ett arenabygge som riskerar att kosta betydligt mer i investeringar och drift för stockholmarna än vad som varit tänkt från början.

Det saknas idag kulturhus i många stadsdelar i ytterstaden som bör prioriteras i planeringen. Vi vill även tillägga att när en ny stadsdel planeras behöver vi erbjuda en bredd på kulturverksamheterna, så som bibliotek och kulturskola.

Vi anser att utredningen kring projektet bör färdigställas, inklusive realistiska ekonomiska kalkyler, innan definitivt beslut fattas i detta ärende.”

§ 12. AB Stockholmshems nyproduktion av bostäder i kv. Hornslandet (tidigare kv. N15) i DP Norra 2 i Norra Djurgårdsstaden. Genomförandebeslut.

Förelåg koncernledningens och stadsledningskontorets gemensamma tjänsteutlåtande.

Koncernstyrelsen beslöt att föreslå kommunfullmäktige besluta följande.

1. Genomförandet av nyproduktion av 152 lägenheter med kompletterande lokaler, inom kv. Hornslandet, Norra Djurgårdsstaden, till en total investeringsutgift om 540 mnkr, godkänns.

Koncernstyrelsen beslöt för egen del att

1. Genomförandet av nyproduktion av 152 lägenheter med kompletterande lokaler, inom kv. Hornslandet, Norra Djurgårdsstaden, till en total investeringsutgift om 540 mnkr, godkänns.
2. AB Stockholmshem får i uppdrag att teckna erforderliga avtal.
3. Beslutet i ärendet justeras omedelbart

Särskilt uttalande avgavs av Ann Mari Engel (V) enligt följande:

”Det är mycket välkommet med fler hyresrätter i Stockholm. Vi konstaterar dock att den kalkylerade hyresnivån på 2350 kr/kvm gör dessa oöverkomliga för de flesta stockholmare med normala inkomster. Godkännandekraven på fasta inkomster på tre gånger månadshyran innebär att man för att t ex få hyra en lägenhet på 80 kvm i detta projekt måste uppvisa en årsinkomst på närmare 600 000 SEK.

Vi anser att nyproduktionen ska inriktas på att väsentligt sänka produktionskostnaderna så att hyrorna blir överkomliga även för stockholmare med låga och normala inkomster.”

§ 13. Kommunfullmäktiges beslut avseende kompletterande ägardirektiv

Förelåg koncernledningens tjänsteutlåtande.

Koncernstyrelsen beslöt att

1. Anmälan av kommunfullmäktiges beslut avseende Färdplan för ett fossilbränslefritt Stockholm 2050 godkänns.
 2. Färdplan för ett fossilbränslefritt Stockholm 2050 godkänns.
 3. Anmälan av kommunfullmäktiges beslut avseende Strategi för miljöfordon och förnybara drivmedel – för ett fossilfritt Stockholm godkänns.
 4. Strategi för miljöfordon och förnybara drivmedel – för ett fossilfritt Stockholm godkänns.
1. Dotterbolagen inom koncernen Stockholms Stadshus AB får i uppdrag att arbeta in de åtgärder i strategin Strategi för miljöfordon och förnybara drivmedel som berör bolagen i deras respektive miljöhandlingsplaner.
 2. Stadens Elbilsstrategi (utl. 2011:60) ersätts av Strategi för miljöfordon och förnybara drivmedel – för ett fossilfritt Stockholm och utgår som strategidokument.
 3. Riktlinjer för idéburen stadsförbättring godkänns.

Särskilt uttalande avgavs av Daniel Helldén (MP) enligt följande:

”Färdplan för ett fossilbränslefritt Stockholm 2050

Det är positivt att en färdplan för ett fossilbränslefritt Stockholm 2050 tagits fram och att Stockholm därmed åter kan ta ett steg framåt i klimatarbetet. Även om riktningen i färdplanen i stort sett är rätt så är takten för långsam och många av de föreslagna åtgärderna kan tidigareläggas. En mer detaljerad och skärpt tidsplan behövs för att öka och hålla takten. Det är oroande att allianspartierna hittills inte varit redo att fatta de radikala beslut som behövs för att uppnå målet om en fossilbränslefri stad.

FNs klimatpanel IPCC slår fast att vi rör oss långsamt med en utsläppskurva som med stor sannolikhet tar oss till 4 graders uppvärmning vid slutet av detta århundrade, en katastrofal framtid för mänskligheten. Samtidigt visar IPCC att vi fortfarande har möjlighet att klara av att hamna under 2 graders uppvärmning under förutsättning att de globala utsläppen minskar drastiskt. Vi anser att det är av största vikt att bindande åtgärder och måldatum redan nu arbetas in i operativa dokument som styr stadens nämnder och bolag. Annars riskerar en stor del av arbetet med färdplanen att vara förgäves. Åtgärderna bör inarbetas i Stockholms åtgärdsplan för klimat och energi när denna ska uppdateras under 2015.

Det är viktigt att lägga in uppföljningar som avrapporteras till kommunfullmäktige varje år. Ingen politiker ska kunna sitta en hel mandatperiod för att sedan förvånas över att åtgärder släpar efter. Själva färdplanen bör följas upp och revideras minst var fjärde år. Har målen för minskningarna av klimatutsläppen inte uppnåtts måste planen revideras och skärpas vid dessa kontrollpunkter. Arbetet med utsläppsminskningarna får inte avstanna eller skjutas på framtiden.

För att driva och samordna klimatarbetet i Stockholm behövs en central funktion för klimat under kommunstyrelsen. Den ska ansvara för stadens strategiska klimatarbete, klimatberedskap samt för att styra satsningar på att Stockholm ska bli en fossilbränslefri stad. Klimatarbetet måste dock ha hög prioritet på alla nivåer inom staden och vi vill därför ge stadsdelarna ett tydligt uppdrag att ta fram lokala mål och åtgärder för att minska klimatutsläppen, anpassade efter varje stadsdels lokala förhållanden.

Många punkter handlar om att "verka för" olika åtgärder, men det är viktigt att även ha en plan för vad målet för åtgärderna är, det vill säga hur mycket klimatutsläppen ska ha minskat vid en viss tidpunkt eller hur mycket cykel- eller spårtrafiken ska ha ökat vid vissa tidpunkter. Det är också av vikt att kunna påvisa vilka konsekvenser (ekonomiska eller andra) som uppskjutna åtgärder innebär.

Det finns ett stort behov av regionalt samarbete, bland annat om satsningar på kollektivtrafik, för att det ska vara möjligt att nå klimatmålen. Det behövs en regional färdplan för utsläppsminskningar inom trafiksektorn. Förbifart Stockholm är ett hopplöst omodernt projekt som går på tvärs mot klimatmålen och tar resurser från nödvändig kollektivtrafikutbyggnad. Därför måste planerna på Förbifart Stockholm skrotas och alla trafiksatsningar måste långsiktigt leda till sänkningar av växthusgasutsläpp. De sammantagna lokala insatserna avgör hur väl regionen kommer att lyckas. Vi noterar att Stockholms färdplan på trafikområdet inte tillämpar den så kallade fyrstegsprincipen. Det första steget, att vid samhällsplaneringen prioritera ett mer transportsnålt samhälle, saknas. Planen visar på vissa punkter åtta förlorade år med alliansstyrets vingliga klimatpolitik. Ett exempel är att åtgärder för ökad samlastning nu beräknas beslutas någon gång under nästa mandatperiod.

All byggnation i Stockholm ska ske på ett yteffektivt och klimatsmart sätt och alla bostäder som byggs i Stockholm ska förbruka maximalt 45-50 kWh/kvm/år exklusive hushållsel. Energikraven ska skärpas med inriktning mot nollenergihus där tillförd energi bör komma från egna solceller eller solfångare.

Dessutom bör staden snarast ta fram kompletterande beräkningsmetoder för kommuninvånarnas klimatpåverkan utanför stadens gränser i form av konsumtion och resor. Färdplanen omfattar endast de klimatgaser som produceras inom Stockholms stad. Nästan ingen produktion av mat och varor sker i staden, och alla transporter utanför kommun- och landsgränser utesluts.

Det är nödvändigt att staden kommunicerar allvaret i klimatförändringarna med kommuninvånarna. Invånarna måste ha möjlighet att göra klimatsmarta val och konsumenterna ska ha större inflytande på marknaden. Detta förutsätter att staden satsar på aktiva och förebyggande informationskampanjer, och bidrar med riktad rådgivning till företag, föreningar och privatpersoner för att dessa ska kunna göra rätt klimatval.

Staden måste aktivt påverka regeringen i syfte att höja den nationella koldioxidbeskattningen, införa system för nettodebitering av el och öppen fjärrvärme med flera åtgärder. Miljöpartiet vill att Sverige inför ett klimatpolitiskt ramverk som sätter bindande mål för klimatarbetet, med utgångspunkt i forskarnas rekommendationer. Vi är skeptiska till flertalet av förslagen om klimatkompensation. Osäkerheten är för stor för om satsningar på CDM eller ökade sanktioner ger någon substantiell effekt. Det är viktigt att inte avleda uppmärksamheten från konkreta utsläppsminskningar på hemmaplan. För att kunna hejda klimatförändringarna krävs kraftiga och långsiktiga nedskärningar av växthusgasutsläppen. Åtgärderna kan inte vänta. Det behövs många framtidsinriktade beslut i kommunen och medvetet agerande varje dag av alla invånare.

Strategi för miljöfordon och förnybara drivmedel

Trots att en politik för minskad trafik är kärnan i ett fossilbränslefritt Stockholm är det av stor vikt att få en fungerande strategi för att kunna fasa ut fossila drivmedel i kvarvarande fordon. Det är tydligt att det behövs långsiktiga och tydliga incitament för gå från fossildrivet till förnybart och de ekonomiska incitamenten måste bli starkare för att det ska vara möjligt att nå de uppsatta målen. Detta återspeglas även i Stockholms stads egna uppföljningar.

Tillgången till förnybara drivmedel (skog, jordbruk, biogas och el) är inte obegränsad. I en värld med ökande befolkning, växande ekonomi och tilltagande intresse av att byta ut fossila råvaror mot förnybara ökar konkurrensen om biomassa. Därför är det av största vikt att ha en plan för hur olika energislag bör användas och att snarast bygga ut infrastrukturen för exempelvis egen produktion av biogas och egenproducerad el.

Staden måste sluta gynna ökad privatbilism. Att underlätta för bilpooler i Stockholm kan vara ett sätt att minska antalet bilar. Vi har länge drivit att staden ska skapa utrymmen och särskilda parkeringsmöjligheter för bilpoolsbilar i både gamla och nya bostadsområden. Lämpliga platser är vid kommunala förvaltningar och bolag där bilpoolerna under dagtid kan utnyttjas av stadens anställda. Även utan att driva en

kommunal bilpool kan staden underlätta för bilpoolsföretag genom att upplåta mark för parkering och laddinfrastruktur för elbilspooler. Vi förespråkar ett system liknande det som finns i Paris (Autolib). De omlastningscentraler för exempelvis varubilar (som finns med i Färdplan för ett fossilfritt Stockholm 2050) bör utrustas med laddinfrastruktur och ellastbilar kan upphandlas för leveranser i staden. Det är också viktigt att staden inför snabbbladdningsstationer för taxibilar, men även för privatbilister som går över till elbil.

De undantag för miljöfordon, som anges för specialfordon och utryckningsfordon, bör tillämpas bara i undantagsfall och där utredning visar att undantaget är absolut nödvändigt. Det är märkligt att ambitionsnivån för arbetsmaskiner föreslås vara högre i miljöprofils-områden. Kraven på arbetsmaskiner borde vara lika höga överallt i staden. Det är av stor vikt att åtgärderna i strategin fastställs, tidsätts och finansieras för att målen ska kunna uppnås.

Osäkerhet råder om huruvida flera av målen i strategin kan nås beroende på avsaknad av långsiktiga spelregler och osäkerhet om styrmedel på nationell nivå. Miljöförvaltningen bör få i uppdrag, att tillsammans med Göteborg och Malmö, samordnat påverka staten i syfte att få till stånd förändrade nationella regelverk som gynnar miljöfordon och förnybara drivmedel enligt strategin. Staden kan inte i längden kompensera för merkostnaden att köpa in miljöbilar utan de nationella reglerna måste gynna miljöfordon. Ett s.k. bonus/malus-system, där de miljömässigt sämsta bilarna subventionerar de miljöbättre bilarna skattemässigt, bör införas. Den nationella miljöbilsdefinitionen bör också ändras så att utsläppskraven inte längre på samma sätt baseras på tjänstevikt. En övre gräns för koldioxidutsläpp ska införas där bilen, oavsett vikt, inte längre kan vara en miljöbil. Fordon som helt drivs av fossila bränslen (bensin eller diesel) ska inte ingå i en framtida miljöbilsdefinition då dessa bilar på sikt behöver fasas ut för att uppnå en fossilfri fordonsflotta.”

§ 14. Övriga anmälningsärenden

Förelåg koncernledningens tjänsteutlåtande.

Anmälades och lades till handlingarna följande ärenden:

1. Koncernledningens remissvar avseende Uppdragsbekräftelse - Fossilbränsleoberoende organisation 2030
2. Koncernledningens remissvar avseende Klimatförändring och Stockholms stad
3. Koncernledningens remissvar avseende Uppdragsbekräftelse - Stadens energiarbete i egna fastigheter
4. Koncernledningens remissvar avseende Begäran om utökat borgensåtagande
5. Koncernledningens remissvar avseende Motion (2013:78) om policy för att minska elförbrukning från belysning i Stockholms stads verksamheter och bolag
6. Koncernledningens remissvar avseende Remiss av Vägledning - Kulturmiljövårdens riksintressen
7. Koncernledningens remissvar avseende Remiss av Naturvårdsverkets redovisning av regeringsuppdrag om investeringsstöd för hållbar återföring av fosfor

8. Koncernledningens remissvar avseende Remiss av Minskat svartarbete i byggbranschen (Ds 2014:7)
9. Koncernledningens remissvar avseende Remiss av Transportstyrelsens redovisning av regeringsuppdrag att redovisa fördjupade analyser om regelefterlevnaden inom yrkestrafiken på väg: Taxiverksamheten som helhet
10. Koncernledningens remissvar avseende Remiss av Trafikverkets åtgärdsprogram enligt 12 § förordning (2004:675) om omgivningsbuller (omgivningsbullerdirektivet)

§ 15. Övriga frågor

Koncernstyrelsen beslöt

att överlämna skrivelse (bilaga) angående stadens ansvar för samlingslokaler i ytterstaden av Ann Mari Engel (V) till koncernledningen för beredning.

Vid protokollet:

Sara Feinberg